

Ambtelijke beantwoording technische vragen van de Bomenbond c.s. over het voorstel voor de nieuwe Bomenverordening – 12 maart 2021

- *de Bomenbond heeft samen met een aantal andere inwoners/ partijen (verder genoemd Bomenbond c.s.) aangegeven dat er nog verschillende vragen zijn over het voorstel van de Bomenverordening. Het college is tegemoet gekomen aan de wens van de Bomenbond c.s. om de zienswijzetermijn te verlengen. Op 2 maart 2021 heeft het college daarom besloten om de zienswijzetermijn te verlengen met twee weken tot en met 18 maart 2021.*
- *op basis daarvan is besloten om op vrijdagavond 12 maart een extra informatieve bijeenkomst te organiseren. Doel van de bijeenkomst is informeren en technische (zijnde niet politieke) vragen beantwoorden*
- *tevens is afgesproken dat de vragen van de Bomenbond c.s. voorafgaand aan deze sessie gedeeld worden zodat dit (1) als input meegenomen kan worden in de sessie van vrijdag en (2) dat de ambtelijke organisatie zich zou inzetten om de vragen in ieder geval voor het weekend van 13/14 maart te beantwoorden*
- *doel hiervan is dat de Bomenbond c.s. haar inspraakreactie(s) zo goed mogelijk, zonder onduidelijkheden over inhoud en intenties, kan geven*
- *voor deze notitie is het document met de vragen van de Bomenbond c.s. als basis genomen.*
- *In rood is zo goed als mogelijk de beantwoording op technische vragen opgenomen*
- *dit betreft een ambtelijke beantwoording met als functie het geven van extra informatie*

Vragen over het voorstel voor de nieuwe Bomenverordening d.d. 9 maart 2021, Bomenbond c.s.

Aanleiding voor een nieuwe verordening

In de sheets is een aantal knelpunten en wensen benoemd die tot de keuze voor een nieuwe verordening hebben geleid, zoals

- *wens om belang biodiversiteit (belangrijke pijler klimaatadaptatie) en rol ecologie op te nemen in de verordening
- *problemen beheer (o.a. kostenaspect),
- * problemen Groene Kaart,
- *wens om sneller en via melding 'functionele' bomen te vervangen wanneer ze niet meer optimaal een functie vervullen voor biodiversiteit of klimaatadaptatie,
- *terughoudend zijn met verplanten (o.a. kostenaspect),
- *vergunning- én meldingsvrij dunnen (o.a. kostenaspect),
- *wens tot bredere inzet gelden Bomenfonds,
- *wens om meer private bomen te beschermen
- *BV 15 is (te) strikt

Zijn dit alle beweegredenen? Zo nee, welke andere hebben nog een rol gespeeld?

Dit zijn de thema's besproken voor het actualiseren van de bomenverordening. Het versterken van de klimaatadaptatie en de biodiversiteit zijn zondermeer het belangrijkste redenen om de Bomenverordening aan te willen passen.

Juridische status Beleidskader versus Artikelsgewijze Toelichting

In BV21 staat in *Artikel 2.4.1.1 Aanwijzing waardevolle bomen lid 3*: een boom is in ieder geval waardevol als deze voldoet aan tenminste één of meer van de volgende waarden, toegelicht in het Beleidskader met afwegingen voor Aanwijzing en bescherming bomen Leiden:

- 1. Wat is de juridische status van het Beleidskader? Is het Beleidskader bedoeld als een beleidsregel als bedoeld in artikel 1.3 lid 4¹ Awb? Zo ja, hoe groot is de kans dat deze interpretatie met deze vormgeving – een beleidsnota - stand houdt in een eventuele procedure?**

Nee, dit beleidskader is geen beleidsregel als bedoeld in de Awb. Dit beleidskader fungeert als toelichting op de verordeningsregels en zal als zodanig in de toelichting op de Verordening fysieke leefomgeving worden opgenomen.

- 2. Waarom ontbreekt een artikelsgewijze toelichting?**

De rol van een artikelsgewijze toelichting wordt grotendeels overgenomen door het beleidskader.

Communicatie en informatie

De bomenverordening wordt steeds ingewikkelder, nu is het voor een burger niet te snappen:

- 3. Kan de bomenverordening zo geschreven worden, dat iedere Leidenaar de verordening kan begrijpen, zonder verwijzingen naar moeilijk vindbare documenten in de tekst?**

Deze verordening is een formele wettekst en moet daarom juridisch sluitend zijn.

Met de opname van de regels voor bomen in de Verordening fysieke leefomgeving (Vfl) wordt reeds een slag geslagen als het gaat om de leesbaarheid en vindbaarheid van regels.

Over een aantal maanden wordt de Omgevingswet van kracht en krijgt Leiden een omgevingsplan van rechtswege. Een van de eerste acties zal zijn het opnemen van de Vfl in het omgevingsplan. Daarmee worden deze regels onderdeel van het Digitaal stelsel omgevingswet. Ze zullen dan beter vindbaar zijn en het zal voor particulieren en initiatiefnemers door middel van vragenbomen en toepasbare regels gemakkelijker worden om er achter te komen welke regels op een bepaalde locatie gelden.

- 4. Welke van de 76.000 bomen die in het beleidskader worden genoemd hebben een individueel boomnummer met daaraan gekoppelde boomgegevens? Kan de gemeente deze gegevens (aan ons) ter beschikking stellen?**

Toelichting: Veel gemeenten stellen hun boomgegevens als te downloaden bestand op hun website aan hun burgers beschikbaar. Zie bijv Gouda:

https://gis.gouda.nl/viewer/app/BOR_open

Alle bomen zijn geregistreerd. Deze gegevens zitten in werkbestanden. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet biedt kansen om dit goed en inzichtelijk te gaan presenteren.

¹ Onder beleidsregel wordt verstaan: een bij besluit vastgestelde algemene regel, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, omtrent de afweging van belangen, de vaststelling van feiten of de uitleg van wettelijke voorschriften bij het gebruik van een bevoegdheid van een bestuursorgaan.

Bescherming bomen op private grond

De 'Groene Norm' (art 2.4.1.1 lid 3 sub a t/m d, in combinatie met art 3.6.1.2) dient tot bescherming van meer 'private bomen':

5. Hoeveel meer private bomen denkt het college hiermee te beschermen?

Meer bomen dan nu. Het aantal is niet bekend. De huidige Groene Kaart biedt geen gegarandeerde bescherming van de daarop geplaatste bomen nu de rechthebbende bij elke update kan verzoeken de bomen te verwijderen. De nieuwe regel 70/80 jaar/cm beschermd al de bomen die aan die criteria voldoen. Het aantal is niet bekend.

6. Wat is de 'winst' van deze constructie afgewogen tegen kosten voor opsporing van overtredingen en handhaving?

De winst is dat we afstappen van een ondoorzichtige procedure voor aanmelden waar niet alle belangen goed in gediend zijn. Generieke bescherming maakt ook dat handhaven makkelijker is, er is geen twijfel (meten is weten) of een boom waardevol is ja of nee.

In het geval van een 'gewone functionele' boom in een privé tuin, dus geen boom conform de Groene Norm (art 2.4.1.1 lid 3 sub a t/m d):

7. Hoe moet een particulier nagaan of een boom in zijn tuin vergunningplichtig is of wordt?

Dat zal gaan door het beantwoorden van enkele basis vragen. Als voorbeeld: Wat is het plantjaar? Is die verder dan 80 jaar terug in de tijd? Dan waardevol. Is hij meer dan 70 jaar en van een soort met ecologische waarde 3 of 4 dan waardevol. Is de leeftijd niet bekend? Meet de omtrek. Is die groter dan 80 cm dan waardevol. Groter dan 70cm en van een soort met ecologische waarde 3 of 4 dan waardevol. Wanneer waardevol: vergunningplichtig. Zo niet: geen belemmeringen

Veel burgers denken nog dat het verboden is om zonder vergunning in eigen tuin een boom of houtopstand te vellen of te doen vellen, zoals dat tot 2012 het geval was. Vanaf 2012 is dit vrijgegeven. Alleen voor de openbare ruimte en waardevolle bomen gold een beperking:

8. Waarom gaan we niet terug naar de situatie van vóór 2012, waarbij voor kap van elke boom een vergunning nodig is? Een situatie zoals nu bijvoorbeeld nog gewoon is in de gemeente Amsterdam?

Dit is (deels) een politieke vraag. Uitgangspunt is dat we het planten van bomen ook niet willen ontmoedigen zoals we nu zien in Amsterdam. Daarnaast is vrijheid van het invullen van het eigen terrein van toepassing. Staat een boom echter al 2 generaties (70-80 jaar) op z'n plek dan heeft een dergelijk boom een waardevolle status groter dan de privé grond verworven.

Groene Kaart

Het Beleidskader gaat niet in op de keuzes voor majeure wijzigingen in deze BV. Zo wordt geen onderbouwde evaluatie gegeven van de Groene Kaart. In de sheets staan wel knelpunten, maar de 'publiekswaarde' wordt genegeerd. De direct zichtbare informatie voor iedere locatie en de jaarlijkse oproep tot aanmelding was juist ook bedoeld om burgers bij 'hun' groen te betrekken.

9. Waarom ontbreekt een grondige evaluatie van dit instrument?

De Groene kaart maakt in de praktijk geen werkelijk verschil ten opzichte van de strenge basis bescherming die is opgenomen in de verordening. Nadat de wijziging in de nadere regels voor de rol van de rechthebbende op particulier terrein is veranderd zou een update van de Groene kaart leiden tot het verlies van de beschermde status van veel bomen. Hiermee was de bedoeling van de Groene Kaart tenietgedaan en begon de zoektocht naar een alternatief. Tijdens de ronde tafelgesprekken bleek dan ook dat geen van de deelnemers tevreden was met het functioneren van de Groene kaart.

In de Verordening (art 2.4.1.2, lid 2 sub a) wordt verwezen naar figuur 3.3. in RV 20.0027. Het verschil tussen deze figuur en de Groene Kaart is meer dan hemelsbreed (alleen parken en een statische, analoge weergave, versus bomen, structuren en gebieden en interactieve, dynamische kaart):

Verskil is niet meer dan hemelsbreed. Net als in de Groene kaart zijn in de nieuwe verordening bomen van 45cm omtrek beschermt tegen kap.

Zijn/blijven individuele bomen nog ergens zichtbaar, blijft hun status en bestaan in die zin voor burgers controleerbaar?

Nee, de Groene kaart wordt opgeheven en heeft daarmee geen functie meer. Wel zijn er nieuwe technieken voorhanden om inzicht te bieden in het bomenbestand in Leiden. Er wordt nog onderzocht hoe deze technieken kunnen worden ingezet om indicatie te geven welke bomen waar de criteria voor waardevol behalen.

10. Hebt u onderzocht, of een beter bijgehouden (en desgewenst aan recente beleidsstukken over klimaat en biodiversiteit aangepaste) Groene Kaart een haalbare kaart is? Zo nee, waarom niet; zo ja, kunt u uw conclusies op dat punt met ons delen?

Kijkend naar de systematiek en werking van de huidige Groene kaart is er voor gekozen dat een helderder en overzichtelijkere manier van bescherming nodig was. Die hebben we gevonden in de Groene norm. Daarmee is afgestapt van de Groene Kaart.

11. Welke van de 1.770 bomen die nu op de Groene Kaart staan als waardevolle boom verliezen met de introductie van de Groene Norm hun beschermde status als waardevolle boom?

Zoals hierboven ook aangegeven zal daar weinig in veranderen omdat de basisbescherming in de nieuwe verordening vrijwel identiek is. Daarbij was de bescherming van bomen op particuliere percelen op de Groene kaart niet gegarandeerd.

12. Wat gaat het college doen om deze eerder als waardevol aangewezen bomen ondanks het wegvallen van de Groene Kaart als waardevol te blijven beschermen? ²

² Bijvoorbeeld de plataan (Ø 51 cm) in de hoek Pieterskerkstraat/Pieterskerkhof, nr 4011851. Op de Groene Kaart als waardevol maar is dit niet langer volgens de Groene Norm, want scoort niet positief op stamdiameter, ecologische waarde, cultuurhistorische waarde of bijzonderheid. <https://groenekaart.leiden.nl/#!/infowindow/9754>

De basisbescherming van alle bomen groter dan 45cm omtrek is identiek aan de Groene kaart nu. Via de Groene norm worden echt waardevolle bomen op particuliere percelen nu ook gegarandeerde bescherming geboden.

De plataan in voetnoot 2 is beschermd door middel van de basisbescherming bomen groter dan 45cm omtrek. Wij delen de beschrijving van u waarom de boom niet als werkelijk waardevol kan worden aangewezen.

- 13. Krijgt een boom die onder de Groene Norm valt straks meer bescherming dan onder de Groene Kaart het geval is? En hoe verloopt de procedure dan als toch wordt overwogen een kapvergunning te verlenen? Krijgt/houdt de Wethouder hierbij een discretionaire bevoegdheid? Wordt dit eerst aan de gemeenteraad voorgelegd?**

Procedure en bescherming is gelijk aan die nu wordt gevolgd voor bomen op de Groene Kaart.

De kapvergunningen worden niet voorgelegd aan de raad. De raad geeft de kaders, het college voert uit. De raad bepaald ook de belangen waartegen de vergunning wordt afgewogen.

Meldingen

Eén van de redenen om kap via een melding toe te staan is het maatschappelijk belang, waaronder ook wordt verstaan een verbetering van de ecologische en/of klimaatadaptieve waarden.

- 14. Volgens welk beproefd model wordt straks de verbetering van de ecologische en/of klimaatadaptieve waarden berekend?**

De bomen die via de meldplicht vervangen worden kunnen zijn bomen die gevaarlijk zijn, kwarren, ziek zijn of overlast bezorgen. Allemaal toestanden die optimaal functioneren voor biodiversiteit en klimaatadaptatie in de weg staan. Het vervangen van deze bomen voor bomen die hun functie voor versterking van klimaatadaptatie en biodiversiteit wel kunnen uitvoeren is zonder uitzondering winst op deze vlakken.

- 15. In de Groene Kansen Kaart (blz 17 en 25) is een getal van 70 bomen genoemd die nu in de systematiek van de BV 21 via een melding vroegtijdig gekapt en vervangen kunnen worden door jongere, meer functionele bomen. Is dit getal van 70 nog steeds het streefgetal voor 2021 en is er een lijst van deze bomen? En welke aantallen zijn voorzien voor volgende jaren?**

GKK ligt nu niet voor voor inspraak. Er is geen quotum voor het vervangen van gevaarlijke, zieke kwarrende of overlast bezorgende bomen. De rem hier is dat niet meer dan 30% van een structuur in 1 keer kan worden vervangen onder de meldplicht om het beeld van de structuur te beschermen. Daar zou dan een vergunning voor moeten worden aangevraagd.

GKK: De kosten voor het vervangen van kwarrende bomen naar gezonde nieuwe bomen worden gedekt binnen de reguliere beheerbudgetten. De ambitie is om per jaar 100 extra bomen te plaatsen en 70 bomen te vervangen.

Bomenfonds / Reserve Bomenfonds

- 16. Wordt de hierboven ad vraag 17 genoemde vervanging betaald uit het Bomenfonds, c.q. de Reserve Bomenfonds?**

Nee. Zie antwoord 15

17. Indien dit uit het Bomenfonds, c.q. de Reserve Bomen wordt betaald, hoe verhoudt dit zich dit tot de opmerking van de Rekenkamercommissie op blz 24 van het rapport? ('Als het vrijgevalen geld uit het Bomenfonds wordt gebruikt voor het vervangen van zieke bomen, leidt dit uiteindelijk tot de conclusie dat voor twee bomen slechts één boom terugkeert. Het aantal bomen in Leiden gaat als gevolg van dit proces achteruit.')

Een zorgvuldige reactie op rapport rekenkamer volgt nog.

18. Wanneer kunnen wij de reactie van het college op het recente rapport van de Rekenkamercommissie over de werking en aanwending van het Bomenfonds verwachten?

Beoogd is dat het college met een reactie op het Rekenkamer Rapport komt tegelijkertijd met een besluit over de Bomenverordening na inspraak. De planning is 30 maart.

19. En wanneer publiceert het college een voorstel voor de aanwending en de te volgen goedkeuringsprocedure van gelden uit de Reserve Bomen?

Dat is nu nog niet bekend

20. Waar is de gekozen definitie van ecologisch waardevol groen op gebaseerd? (= Een areaal natuurlijke vegetatie met een oorspronkelijk karakter). Kan dit met voorbeelden worden toegelicht?

Definitie is gebaseerd op de ervaring en kunde van de ecologen van de gemeente Leiden, waaronder de stadsecoloog. Voorbeelden in de presentatie.

21. Waarom wil het college het beschikbare geld uit het Bomenfonds / de Reserve Bomen aan ander groen dan nieuw te planten bomen uitgeven zolang er nog altijd beschikbare ruimte is om bomen te planten?

Dit is deels een politieke vraag. De reserve bomenfonds is gegroeid. Dit komt door het feit dat ook bij 100% herplant er financiële boomwaarde overblijft. De boomwaarde van bomen die gekapt worden midden in hun functievervulling is veel hoger dan bij aanplant kan worden besteed. Bomen kunnen nu eenmaal maar tot een bepaalde maat duurzaam worden aangeplant. Deze discrepantie is de voornaamste reden van het groeien van het budget van het bomenfonds. Het goede nieuws is dat de bomen de boomwaarde weer gaan ontwikkelen in hun groei. Maar het fonds blijft zitten met gelden die niet binnen de projectgrenzen zijn te besteden. Dit ondanks de gedane compensatie.

Het Bomenfonds kan nu enkel besteed worden aan versterking van het bomenbestand. Nu vaak geïnterpreteerd als het aanplanten van extra bomen.

De ruimte in de stad voor nieuwe bomen is echter beperkt. Ruimte voor ander waardevol groen is er wel. Biodiversiteit en klimaat adaptatie in de stad is ook gebaat bij andere vormen van ecologisch waardevol groen. Zoals bijvoorbeeld biodiversiteitsdaken (brown roofs), kruidenrijk grasland, kikkerpoel of perken met inheemse struiken. Het voorstel is dat inzet van het bomenbestand wordt uitgebreid door naast het optimaliseren van het bomenbestand ook andere vormen van groen toe te passen die bijdragen aan de doelstellingen voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. Waarbij de zoektocht naar plekken voor extra bomen onverminderd doorgaat.

Register Ecologische Bomen

Bij de stukken voor het collegebesluit zat een heel ander Register Ecologische Bomen:³

22. Uit welke bron stamt dit document?

De bron is een werkdocument van de gemeente zelf.

23. Kunt u de (wetenschappelijke) bronnen noemen, waarop het Register ecologische bomen is gebaseerd?

De lijst is gebaseerd op (1) verschillende literaire bronnen en (2) de ervaring van de ecologen van de gemeente Leiden in het stadsnatuur meetnet en persoonlijke observaties.

24. Wanneer en hoe zorgt het college er voor dat het Register tijdig wordt aangepast aan klimatologische veranderingen? Een speciale bomenlijst voor aanplant van bomen voor de toekomst is noodzakelijk, zowel inheemse als bomen die in een opwarmende omgeving kunnen leven.

De lijst geeft keuze uit bijna 400 soorten. Alle relevante soorten zijn daarbij beoordeeld. De meest ecologisch waardevolle soorten kennen een brede verspreiding over de verschillende klimaatzones in Europa. De klimaatverandering is daarom geen noodzaak om exoten aan te planten.

25. Wat is de definitie van een ecologische boom?

Ecologie is de studie van de relaties die biota hebben met biotische en abiotische factoren in het milieu. Een ecologische boom is daarom een boom die meer van dergelijke relaties kent dan andere bomen.

26. Waarom staat in de bomenlijst niet vermeld of een soort inheems is of niet?

Omdat we een lijst ecologische bomen samenstelden. Niet een lijst inheemse bomen. Deze hebben natuurlijk wel een relatie met elkaar maar zijn niet altijd gelijk.

27. Hoe is de indeling Ecologische bomen gemaakt met schaal -1 tot 4 gemaakt? Wat stellen die punten 1 t/m 4 voor? Wat is het verschil tussen 3 en 4?

De lijst is gebaseerd op het sortiment boomsoorten dat reeds aanwezig is in Leiden. Daarnaast is bij Van de Berk (grootste handelaar in bomen in Nederland) de selectie die zij op de website aanprijzen voor hun ecologische bijdrage toegevoegd in de analyse.

Hiermee werden de meest relevante soorten in de praktijk voor bescherming en aanplant in de stad behandeld.

De ecologische waardering die vervolgens is aanbracht bij deze soorten loopt van +4 tot -1. De beoordeling is gedaan door de ecologen van de gemeente Leiden. De ecologische waarde wordt voornamelijk bepaald door de relaties die deze soorten hebben met andere organismen in het landschap van Leiden. Denk daarbij vooral aan allerlei insecten maar ook vogels. De ecologen hebben daarbij gebruik gemaakt van verschillende literaire bronnen maar ook hun praktijk ervaring in het stadsnatuurmeetnet en persoonlijke observaties. Het Inheems zijn van soorten in Nederland en Europa is hierbij een factor.

³ <https://ris2.ibabs.eu/Reports/ViewListEntry/leiden/470f2ad9-9444-44f3-abdc-9f7c1b8a2461>

De waardering wordt gebruikt om te bepalen of bomen kunnen worden aangewezen als waardevol vanaf 70 jaar (klasse 3&4) en daarmee ook op particuliere terreinen bescherming gaan genieten waar overige soorten dit pas 10 jaar later op de leeftijd van 80 jaar gaan doen. Soorten in klassen 2 t/m 4 worden ook met voorkeur aangeplant in compensatieplannen na kap. Deze compensatieplannen bestaan voor zeker de helft uit bomen uit klasse 2 t/m 4.

Grosso modo zijn de waarderingen als volgt opgebouwd:

- 4 inheemse soorten en hun cultivars met zeer hoge ecologische meerwaarde (vanwege een combinatie van functies: voedselplant, waardplant, schuilplek). Deze soorten mogen worden aangeplant en krijgen de voorkeur bij compensatieplannen.*
- 3 Inheemse en ingeburgerde soorten en cultivars waarvan een ecologische waarde is geconstateerd. Deze waarde is in tegenstelling tot klasse 4 echter meer enkelvoudig. Geen bijzondere combinatie van eigenschappen die tot een hoge ecologische verwevenheid leidt. Deze soorten mogen worden aangeplant en krijgen de voorkeur bij compensatieplannen.*

Behoud en aanplant van bovenstaande klassen past goed bij de doelstelling meer biodiversiteit in de stad te ontwikkelen.

- 2 cultivars van inheemse en Europese soorten, en enkele exoten met toegevoegde ecologische waarde. Deze soorten mogen worden aangeplant en krijgen de voorkeur bij compensatieplannen.*

Bovenstaande soorten zijn ecologisch minder waardevol dan de klassen 3 & 4 maar kunnen in het stedelijk landschap goed worden toegepast en genieten door specifieke eigenschappen duidelijk voorkeur boven de hierna volgende klassen.

Samen moeten de klassen 2 t/m 4 minstens de helft uitmaken van compensatieplannen na kap in Leiden. Hierdoor garandeert de verordening een ecologische basiskwaliteit van nieuwe aanplant.

- 1 zijn de cultivars en hybriden van Europese soorten en enkele exoten. Vaak steriele cultivars of soorten die minder toepasbaar zijn in dit gedeelte van Europa.*
- 0,5 dit zijn de Arcto-Tertiary geoflora. Soorten die tot geslachten horen die voor en tussen de ijstijden voorkwamen in Europa en waarvan het ontwikkelen van enige ecologische relaties niet uit te sluiten valt.*

Bij klasse 1 en 0,5 geldt dat hiervoor vaak meer ecologisch waardevolle alternatieven voorhanden zijn. Deze soorten vertegenwoordigen dan ook een ecologische verarming ten opzichte van de eerder genoemde alternatieven. Deze soorten mogen worden aangeplant maar zeker niet meer dan de helft van compensatieplan na kap uitmaken.

- -1 zijn de invasieve exoten of soorten die daar naar neigen. Deze bomen kunnen niet worden aangeplant*
- 0 zijn de soorten van buiten Europa die ook nooit een verspreidingsgebied binnen Europa hebben gekend of Europese soorten die zeer weinig ecologische relaties hebben zoals Aesculus & Platanus. Deze soorten kunnen alleen aangeplant worden als alternatieven niet bestaan voor de specifieke groeiplaats. In de praktijk soorten die het in onze smalle straatjes uithouden in de verharding.*

Deze soorten vertegenwoordigen een aanzienlijke verarming van de ecologie of zijn zelfs een bedreiging voor de biodiversiteit. Deze soorten kunnen daarom niet worden aangeplant.

Alternatieven zijn ruim voor handen. Enkel bij extreme gevallen in de beperking van de ondergrondse leefruimte kunnen soorten met waardering 0 worden overwogen voor aanplant.

Toelichting: De *Juglans regia* (walnoot) is geen ecologische boom, score 0, maar vogels eten wel die noten. Perzisch ijzerhout (*Parrotia persica*), score 0, maar wordt volop door insecten bezocht. De hemelboom, *Ailanthus altissima*, krijgt een score -1. Hij staat op de lijst van verboden in te voeren bomen, maar hij wordt heel veel door insecten bezocht. Hij moet dus een andere indeling krijgen!

28. Er zijn veel meer vragen te stellen bij het toekennen van een score. Is het college bereid om voor deze lijst om advies te vragen bij externe wetenschappelijke deskundigen als bijvoorbeeld het EIS?

*Dit is reeds gedaan. Dr. Leni Duistermaat, Researcher Tropical Botany bij Naturalis, schrijver en samensteller van de Heukels' Flora van Nederland, heeft de lijst Ecologische bomen doorgenomen na een vraag van de Gemeente Leiden deze op zijn merites te beoordelen in het kader van een second opinion naar aanleiding van verschillende vragen hierover van de inwoners van Leiden. Een aantal opmerkingen van haar leidt tot 4 kleine wijzigingen in de ecologische waarderingen. Waaronder de opgemerkte fout met *Juglans regia*.*

Parrotia heeft geen bijzondere ecologische waarde ten opzichte van hoger gescoorde alternatieven. De hemelboom wordt als ecologisch schadelijk gezien het verbod op aanplant is Europese regelgeving.

Waterkeringen

Bomen op waterkeringen (art 3.6.1.6 lid 3, sub c, art 3.6.1.7 lid 2, sub d en art 3.6.1.8 lid 2, sub d): het is bekend dat het Hoogheemraadschap bij voorkeur geen bomen op waterkeringen wil hebben staan:

29. Wat voor eisen stelt de gemeente concreet aan een 'recent gemotiveerde negatieve beoordeling'?

Er zijn geen vormvereisten, echter het moet gaan om een beoordeling door een ter zake kundige en zoals de bepaling ook stelt een daartoe gecertificeerd persoon.

30. Welke garanties kunnen worden gegeven voor een serieuze toetsing van eventuele kap, zeker – maar niet uitsluitend – bij bomen die alleen nog maar onder de meldplicht zouden vallen?

Dezelfde garanties als die nu gelden. Het is de taak van het college om elke aanvraag op alle aspecten serieus te toetsen, af te wegen en een afgewogen besluit te nemen. Bij het afdoen van een melding net zo goed als bij een formeel besluit op een vergunningaanvraag.

31. En waar worden die garanties vastgelegd?

Het toepassen van regel- en beleidskaders en het maken van afweging in besluitvorming maken onderdeel uit van het beginsel van behoorlijk bestuur.

Stamontrek

32. Als de gemeente meer bomen wil beschermen, waarom is de stamontrek die aanleiding tot bescherming geeft dan zo enorm vergroot ten opzichte van de vigerende Bomenverordening?

Toelichting: de criteria voor waardevolle bomen die bescherming krijgen in de BV 21 worden verruimd naar 80 jaar, 80 cm stamdiameter op 1,3 meter boven maaiveld (250 cm omtrek). Dit is onder de BV 15 voor bomen (in de openbare ruimte) 45 cm stamomtrek op 1,3 meter en voor waardevolle bomen (lees: de Groene Kaart) 30 cm stamomtrek.

Basisbescherming bomen blijft gelijk op 45cm

De gemeente is al jaren bezig om de stad groener te maken, maar de criteria om een boom te vellen worden al jaren verruimd. De diameter van een vergunning-plichtige boom in de diverse Verordeningen varieert van 10 centimeter in 1996 tot 20 centimeter in 2012 en ging pas terug in 2015 naar 9,55 cm of 14,32cm in 2015 (omtrek: 30 of 45 cm). Nu wordt weer gekozen voor een diameter van 14 cm.

33. Waarom is er niet voor gekozen de diameter voor alle bomen op 9,55 cm (30 cm omtrek) te zetten, zodat daadwerkelijk meer bomen beter beschermd worden?

45cm is de maatvoering die de afgelopen jaren reeds is gevoerd. De 30cm omtrek maat was ter bescherming voor jonge aanplant. Het kappen van jonge aanplant is contrair aan het doel van het aanplanten. Daarnaast willen we beschermen wat werkelijk waarde toevoegt voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. 45cm omtrek is daarin een mooie grens waarbij de houtopstand echt iets begint voor te stellen.

34. En wat zou een alternatief kunnen zijn voor diameter of omtrek? Is het niet beter om met de leeftijd te werken en als die echt niet te achterhalen is met de kenmerken van de omgeving? En gaan oude struiken ook onder de boomverordening vallen?

Toelichting: In 1930, 1934 en 1952, kreeg op drie plaatsen in Leiden de Witte esdoorn (*Acer saccharinum*) een plaats. De stamomtrek van die bomen is nu ca 250, 260 en 270 cm. Het verschil in groeisnelheid is heel goed te zien in straten waarin zo'n 40 of 50 jaar geleden lindes zijn aangeplant. Hun stamomtrek verschilt ook heel vaak.

Met en weten. Zoals hierboven beschreven is de opzet bomen beschermen die al enige functie hebben in klimaat adaptatie en biodiversiteit. Voor het aanwijzen van waardevolle bomen gebruiken we expliciet de leeftijd en een maat ter indicatie. Alle beschreven Witte Esdoorns zouden in de nieuwe verordening waardevol zijn.

Snoeien en dunnen / Beheerplannen

35. De verordening bevat geen heldere formulering over snoeien en dunnen: via welke procedure worden regels geformuleerd? wordt daarbij advies ingewonnen en zo ja, bij wie; wie beoordeelt? Is ook bezwaar en beroep mogelijk tegen zo'n beoordelingsbesluit?

Snoeien wordt gedaan n.a.v. van een VTA rapport en de gemeente beoordeelt de adviezen van de inspecteur en handelt zo dat de boom duurzaam kan blijven staan en geen gevaar gaat vormen voor de gebruikers van de openbare ruimte.

Dunnen wordt getoetst door het college omdat hier een vastgesteld beheerplan aan ten grondslag moet liggen.

Bezwaar en beroep is niet mogelijk.

36. Worden de beheerplannen voortaan openbaar gemaakt?

Ja

37. Waarom is de drempel om zonder vergunning een boom – zonder onderscheid te maken naar soort en ouderdom - te mogen snoeien, verhoogd van 25% naar 40% van de kroon, zonder nadere onderbouwing en motivering in het beleidskader? (art 4.1.1.1 sub a)

Praktische uitvoerbaarheid, 25 procent is een dermate laag percentage.

38. Hoe wordt de in het beleidskader benoemde standaard aanplantmaat 16-18 /18-20 centimeter stamdiameter op 1,30 meter boven het maaiveld gehandhaafd? Nu wordt vaak met een kleinere maat aangeplant.

16-20 is dan ook geen diameter maar omtrek. 16-20 is de beste maat om aan te planten omdat de overleving kans dan het grootst is en het met gangbare materialen te planten is.